

RECENZIJA TEKSTA

Diskretni šum peščanika: Baština i njene nauke

Tekst pod naslovom *S one strane pamćenja*, autora Milana Popadića, obuhvata autorski doprinos na 115 strana sa 364 napomene, kao i pregled korišćene literature razvijen na 9 strana.

Prvih 15 strana su uvodne, na kojima se čitaocu najavljuje i predstavlja nesvakidašnja struktura knjige, figurativno u formi peščanog sata, uvodeći na taj način slikovito jedan od osnovnih pojmova koji se provlači i diskutuje od početka do kraja knjige - pojam vremena.

Osnovni raspravni tekst knjige je vođen vešto, prateći istoriju ideje baštine, prvo na intuitivnom nivou, a potom kroz pokušaje sistematizacije i organizacije znanja koji će svoju punu formu zadobiti od XIX veka. Iako su pojmovi vremena, prošlosti, pamćenja, baštine i drugi koji se uvode kroz tekst teško uhvatljivi jasnim i preciznim definicijama, tekst je pitak, pun asocijacija, primera i aluzija, poigrava se pojmovima i vodi ka razumevanju ideje baštine, baštinjenja i savremenih teorija i praksi baštine.

Autor vodi čitaoca kroz istoriju preobražaja kulturnih i društvenih vrednosti i spoznaja, prateći brigu o materijalnim i nematerijalnim svedočanstvima ovih preobražaja. Čitajući knjigu stiče se utisak uzbudljive šetnje kroz istoriju, uključujući i odlično odabrane primere nastanka i razvoja kolekcioniranja, koji su legat Katedre za muzeologiju i heritologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a njihovo pojavljivanje i korišćenje u knjizi je omaž istraživačkom doprinosu prethodnika. Uz to, tekst prati stalno upućivanje na značajnu literaturu iz oblasti, sa pažljivo odabranim citatima i primerima. Ujedno, time se ističe istorija razvoja muzeologije i filozofske misli koja stoji u njenoj osnovi, nudeći zainteresovanim čitaocima veliko polje daljeg čitanja.

U drugom delu teksta autor diskutuje i vodi čitaoca kroz dalje promene koje je donelo moderno doba, dolazeći do pojmova muzeologije i heritologije kao proširenog koncepta muzeologije, do kritičkih studija baštine, kao i do najnovijih kovanica kao što je *heritage science*, u kojoj se iskazuje interdisciplinarna priroda proučavanja baštine u sadejstvu humanističkih i prirodnih nauka.

I pri kraju ovog uzbudljivog putovanja, kada bi očekivali da je sve jasno, da je savremena nauka zavladała i svetom baštine ne ostavljajući dileme, autor relativizuje stvari još jednom i na pitanje: *Ako nije nauka o muzejima, nije li savremena muzeologija jednostavno, u tri reči rečeno, nauka o baštini?*, odgovara neodređeno, veoma „muzeološki“: i da i ne.

Tekst knjige *Diskretni šum peščanika: Baština i njene nauke* je tekst zrelog naučnika, velikog erudite, duboko promišljenih rečenica a opet pitkih i zavodljivih za dalje čitanje, istraživanje i propitivanje. Autor spaja u sebi više talenata, kao što i nauka o baštini spaja više naučnih disciplina. Pred nama je tekst pisca koji je i naučnik, i doprinos naučnika koji je i talentovan pisac. I iako više puta u tekstu ponavlja dilemu da li je muzeologija (ili muzeologija i heritologija) postala etablirana nauka, kroz tekst on tu tezu u suštini dokazuje.

Dr Daniela Korolija Crkvenjakov,
Vanredni profesor Akademije umetnosti Univerziteta u Novom
Sadu i muzejski savetnik – konzervator u Galeriji Matice srpske

Novi Sad, 15.02.20201.